

משום שכתוב כי השחית כל בשר את דרכו, כמו שנאמר. כמו זה, (ויקרא יח) ותטמא הארץ ואפקוד עונה עליה. אלא בני אדם חטאו. ואם תאמר, הארץ במה? אלא עקר הארץ הם בני האדם, והם משחיתים את הארץ והיא נשחתת, והכתוב מוכיח, שכתוב וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ.

בא ראה, כל חטאי האדם פלם, השחתתם תלויה בתשובה. והחטא של שופך זרע על הארץ ומשחית דרכו ומוציא זרע על הארץ - משחית אותו ומשחית את הארץ, ועליו כתוב (ירמיה ב) נכתם עונך לפני, וכתוב בו (תהלים ח) כי לא אל חפץ רשע אמה לא יגרף רע. פרט לתשובה גדולה. וכתוב (בראשית לח) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני יי ומיתתו יי והא והרי נתבאר.

אמר לו, למה דן הקדוש ברוך הוא את העולם במים ולא באש ולא בדבר אחר? אמר לו, סוד הוא, שהרי הם השחיתו דרכם בשביל שמים עליונים ומים תחתונים לא התחברו זכר ונקבה כראוי. ומי הם המים העליונים? בינה ומים תחתונים - מלכות. ה"א עליונה ה"א תחתונה. וכאשר הם משחיתים, נסתלק יי, שהוא זכר, ונשאר ה"א בה"א ומים במים. מה הם השחיתו דרכם, כמו זה מים זכריים ונקביים. ועל זה נדונו במים, במה שהם חטאו. והמים היו רותחים ופושטים מהם את העור, כמו שהשחיתו דרכם במים רותחים. דין פנגד דין. זהו שכתוב נבקעו כל מעינות תהום ורבה הרי מים תחתונים. וארבת השמים נפתחו - זה מים עליונים. מים עליונים ותחתונים.

דכתיב כי השחית כל בשר את דרכו כמה דאמר. פגוונא דא (ויקרא יח) ותטמא הארץ ואפקוד עונה עליה. אלא בני נשא חטאן ואי תימא ארעא במה, אלא עקרא דארעא בני נשא אנון. ואנון מחבלין ארעא והיא אתחבלת. וקרא אוכח דכתיב וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ.

תא חזי, כל חטאי דבר נש פלהו חבלותא דיליה תליין בתשובה. וחטאה דאושיד זרעא על ארעא ומחבלא ארחיה ואפיק זרעא על ארעא, מחבל ליה ומחבל ארעא. ועליה כתיב, (ירמיה ב) נכתם עונך לפני. וכתיב ביה (תהלים ה) פי לא אל חפץ רשע אמה לא יגורף רע. פר בתשובה סגי. וכתיב, (בראשית לח) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני יי ומיתתו יי והא אתמר.

אמר ליה אמאי דאין קדשא בריך הוא עלמא במיא ולא באשא ולא במלה אחרא. אמר ליה רזא הוא דהא אנון חבילו ארחייהו בגין דמיין עלאין ומיין תתאין לא אתחברו דבר ונוקבא כדקא יאות. (ובאן אלון מיין עלאין בינה ומיין תתאין מלכות. ה"א עלאה ה"א תתאה. וכד אנון מחבלין אסתלק יי דהוא דבר, ואשתאר ה"א בה"א ומיין במיין). מאן אנון דחבילו ארחייהו, פגוונא דא מיין דכורין ונוקבין. ועל דא אתדנו במיא במה דאנון חבו. ומיין הוו רתיחן ופשטו משכא מנייהו כמה דחבילו ארחייהו במיין רתיחן. דינא לקבל דינא. הדא הוא דכתיב נבקעו כל מעינות תהום רבה, הא מיין תתאין. וארובות השמים נפתחו דא מיין עלאין. מיין עלאין ותתאין.

רבי חייא ורבי יהודה הוו אֲזְלִי בְּאַרְחָא. ומטו לגבי טורין רבֵּרְבָן וְאַשְׁכַּחוּ בִּינֵי טוּרְיָא גְרָמִי בְּנֵי נָשָׂא דְהוּוּ מֵאַנוּן בְּנֵי טוּפְנָא. ופסעו תלת מָאָה פְּסִיעַן בְּגֵרְמָא חָדָא. תוּוּהוּ. אָמְרוּ הֵיִינוּ דְאָמְרוּ חֲבַרְנָא דְאַנוּן לָא הוּוּ מִסְתַּפִּי מְדִינָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּמָה דְכַתִּיב, (איוב כא) וַיֹּאמְרוּ לָאֵל סוּר מִמֶּנּוּ וְדַעַת דְרַכִּיף לָא חֲפָצְנּוּ. מָה עֲבָדוּ. הוּוּ סְתִימִין בְּרַגְלֵיהוּ מִבּוּעֵי תְהוּמָא. וּמִיִּין נְפָקִין רְתִיחִין וְלֹא יִכִּילוּ לְמִיקָם בְּהוּ, עַד דְהוּוּ נִשְׁמַטִּין וְנִפְלִי בְּאַרְעָא וּמִיִּיתִין:

וַיִּוָּרְד נח שלשה בנים וגו'. אָמַר רַבִּי חַיִּיא לְרַבִּי יְהוּדָה, בַּא וְאָמַר לָךְ דְּבָרִים שְׁשֻׁמְעֵתִי בְּזָה. מִשַּׁל לְאָדָם שְׁמַכְנִיס לְנִקְבָה שְׁמַתְעַבְרַת [ד"א פ"י משה] בְּפַעַם אַחַת, וַיִּצְאוּ שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה בְּנִים. [גל] אַחַד נִפְרַד מֵאַחַר בְּדַרְכֵי בְּמַעֲשָׂיו. זֶה צַדִּיק וְזֶה רָשָׁע וְזֶה בֵּינוּנִי. אִף גַּם כָּאֵן שְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים שַׁל רוּחַ הוֹלְכִים וְשָׁטִים וְנִכְלָלִים בְּשְׁלֹשָׁה עוֹלָמוֹת.

בא ראה, נשמה יוצאת ונכנסת בין הרי פרוז, ומתחברת הרוח בנשמה. יורדת למטה, מתחברת הנפש ברוח, וכלם [הולכים ד"א יורדים] ומתחברים זה עם זה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נֶפֶשׁ רוּחַ כְּלוּלִים זֶה עִם זֶה. הַנְּשָׁמָה שׁוֹרָה בְּדַרְכֵי שַׁל בֶּן אָדָם, [וה] והוא מדור נסתר שלא נודע מקומו.

בא בן אדם להטהר - מסייעים לו בנשמה קדושה ומטהרים אותו ומקדשים אותו ונקרא קדוש. לא זכה ולא בא להטהר - שתי דרגות פותחים, שהם נפש ורוח בו. אין בו נשמה קדושה [פייע שלמעלה, וזה כפי דרכו]. ולא עוד, אלא

רבי חייא ורבי יהודה הוו אֲזְלִי בְּאַרְחָא. ומטו לגבי טורין רבֵּרְבָן וְאַשְׁכַּחוּ בִּינֵי טוּרְיָא גְרָמִי בְּנֵי נָשָׂא דְהוּוּ מֵאַנוּן בְּנֵי טוּפְנָא. ופסעו תלת מָאָה פְּסִיעַן בְּגֵרְמָא חָדָא. תוּוּהוּ. אָמְרוּ הֵיִינוּ דְאָמְרוּ חֲבַרְנָא דְאַנוּן לָא הוּוּ מִסְתַּפִּי מְדִינָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּמָה דְכַתִּיב, (איוב כא) וַיֹּאמְרוּ לָאֵל סוּר מִמֶּנּוּ וְדַעַת דְרַכִּיף לָא חֲפָצְנּוּ. מָה עֲבָדוּ. הוּוּ סְתִימִין בְּרַגְלֵיהוּ מִבּוּעֵי תְהוּמָא. וּמִיִּין נְפָקִין רְתִיחִין וְלֹא יִכִּילוּ לְמִיקָם בְּהוּ, עַד דְהוּוּ נִשְׁמַטִּין וְנִפְלִי בְּאַרְעָא וּמִיִּיתִין:

וַיִּוָּרְד נח שלשה בנים וגו'. אָמַר רַבִּי חַיִּיא לְרַבִּי יְהוּדָה תַּא וְאִימָא לָךְ מְלִי דְשְׁמַעְנָא בְּהַאי. מְתַל לְבַר נֶשׁ דְאַעִיל לְנוֹקְבָא דְמַעְרִיא (ד"א איבא דמעהא) בְּזַמְנָא חָדָא. וְנִפְקִי תְרִין אוֹ תְלַתָּא בְּנִין. חַד מִתְּפִרְשָׁא מֵאַחַרָא בְּאַרְחוּי בְּעוֹבְדוּי. דַּא זְפָאָה וְדַא חֵיבָא וְדַא בֵּינוּנִי. אוּף הָכָא נְמִי תְלַת קְטָרִי דְרוּחָא אֲזְלִין וְשָׁטָאן וְאַתְּפִלִּין בְּתַלְתָּ עֲלָמִין.

תא חזי, נשמתא נפקאת ואעיל בין טורי פרוזא ואתחבר רוחא בנשמתא. נחית לתתא אתחבר נפש ברוח וכלהו (אולי ד"א נחיתין) ומתחברין דא עם דא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה נֶפֶשׁ רוּחַ כְּלִילִין דַּא עִם דַּא. נִשְׁמַתָּא שְׂרִיא בְּאַרְחוּי דְבַר נֶשׁ. [והיא] וְהִיא מְדוּרָא טְמִירָא דְלֹא אַתִּידַע אַתְרָהָא.

אתא בר נש לאתדפאה, מסייעין ליה בנשמתא קדישא ודכאן ליה ומקדשין ליה ואקרי קדוש. לָא זָכָה וְלֹא אֲתִי לְאַתְדַּפְּאָה, תְרִין דְרַגִּין פְּתַחִין דְאַנוּן נֶפֶשׁ וְרוּחַ בֵּיה. נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא לִית בֵּיה (פייע דלעילא ודא כפום ארמית). וְלֹא עוֹד אֲלָא דַּאי יִסְתַּאב